

eller udtale en Forudsætning i selve Beslutningen, og i saa Fald altsaa værne os imod, at det Samtykke, vi nu skulle give — vel at mærke, ikke til Fællesforfatningen og dens Enkeltheder, men til Grundlovsbestemmelsens Kraftræden samtbidigt med det os bekendte foreliggende Udkast til en Fællesforfatning — ikke i sin Tid skal blive mistydet, som indholdt det Andet og Mere, end der i Birkeligheden deri ligger.

Det næste Affnit angaaer Enkelthederne i Fællesforfatningen, og efter hele denne Sags Stilling, hvor vi ikke skulle votere om de enkelte Paragrapher, er det en Selsfølge, at her ikke kunde være Tale om en dybtgaaende Kritik, der kun vilde være paa sit rette Sted, naar der dertil kunde knyttes Vædringsforslag, hvorimod det, der væsentligt maatte havees for Die, er saadanne Punkter, hvor der ad Oplysningernes eller Erklæringernes Ved kunde vindes noget Udbytte. Jeg tør udtale paa hele Udvalgets Vegne, at det har fundet sig tilfredsstillende ved den aabne og bestemte Maade, hvorpaa Ministeriet har besvaret de fremsatte Spørgsmaal. Om der kunde have været udfundet andre Spørgsmaal, hvorved et praktisk Udbytte kunde være vundet, maa Udvalget overlade til Andre at bedømme; Udvalget har gjort sin bedste Plid for at gjenemgaae Sagen i dens yderste Detail, og det er kun de Spørgsmaal, det har forelagt Ministeriet, hvorpaa dette har svaret. Navnlig maa jeg for mit Bedkommende fremhæve, at jeg finder en stor Betyrrelse i Ministeriets Tilræden af den Fortolkning, der af Udvalget er fremsat med Hensyn til den overordentlig vigtige § 23, fordi det har staaet for mig, og jeg tør vel sige for de fleste Danske, som en af de mislykkede Sider ved at gaae ind paa en hvilken som helst Fællesforfatning, der tillige skulde omfatte Holsteen og Lauenborg, at Danmark derved let kunde bringes i et misligt Forhold til det tydske Forbund og dets eventuelle Udvikling; og, ligesom jeg ikke skjønner rettere, end at Ministeriet med stor Omhu har behandlet denne Sag, saaledes troer jeg ogsaa, at Betsvarelsen, navnlig efter den meget utvetydige Forklaring, der ligger ved Siden af samme, giver al den Betyrrelse, som, vel at mærke,

kan gives ved nogen Beslutning af den danske Ronge eller den danske Rigsdag. Det vil naturligvis blive forskjelligt opfattet, hvilken Betydning der skal tillægges disse Forklaringer; men jeg skal dog i den Henseende bringe i Erindring, hvorledes den danske Rigsdag vilde have staaet ligeoverfor det Forbehold, der blev taget med Hensyn til Slesvig, uden den Forklaring, der blev givet af samme. Jeg troer, at det ligger overmaade nær, at uden den officielle Erklæring fra Ministeriets Side vilde den Fortolkning, der senere blev idetmindste foresøgt, vel have vaakt en meget alvorlig Modsigelse, men ingenlunde haadt en saadan, Folkets hele moraliske Følelse oprørende, Indflydelse, som den fik, da denne Fortolkning stod i aabenbar Modstrid med den officielle Fortolkning, der var givet af de selsamme Ord; og jeg maa derhos tillade mig at bringe i Erindring, at den blev afgivet, efter at Forbeholdet var taget, hvorimod her Forklaringen er givet, forinden Fællesforfatningen træder i Kraft, og af de Samme, der ikke blot ere Forfattere, og som altsaa forsaavidt altid staae i et ganske særegent Forhold til denne Sag, som jo, saaledes, som man populært udtrykker det, hver Mand er sine egne Ords bedste Fortolker — men som her faae en ganske særegen juridisk Betydning derved, at Fællesforfatningen ikke kan underkastes nogen Afgjørelse fra Rigsdagens Side i den Forstand, at de Præmisses, som hver Enkelt, der kun i underordnet Henseende kunde medvirke til det endelige Resultat, har kunnet have i sit Hjerte, skulde være medvirkende Momenter ved selve Fortolkningen.

Udvalget er dernæst gaaet over til at behandle Spørgsmaalet om denne Fællesforfatning i dens Heelhed, og da navnlig i de to store naturlige Grupper: hvorledes den hele Anordning deri fremtræder, og hvilket det Maal af constitutionelle Rettigheder er, som er givet ifølge samme. Udvalget har aldeles eenstemmig og med den fuldeste Overbeviisning udtalt den Mening, at, efterat alle de store Særegenheder og Giendommeligheder, hvorved de Landsdele, der udgjøre det danske Monarchie, unegtelig ere og rimeligvis altid ville vedblive at være adskilte, paa en saa fuldstændig